

เลขที่การ ส.ป.ก.
รับ 259
วันที่ 2 ก.พ. 64
เวลา 11.02.
บันทึกข้อความ

ส.ป.ก.
รับ 1476
วันที่ - 2 ก.พ. 2564

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ โทร ๐ ๒๒๘๑ ๘๖๑๑ ภายใน ๑๓๗
ที่ กษ ๐๒๐๔ / ว ๑๓๖ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มปี ๒๕๖๔

เสนอ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศได้รายงานสถานการณ์การเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มปี ๒๕๖๔ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น รวมทั้งประเด็นที่ไทยควรผลักดันและโอกาสความร่วมมือ รายละเอียดตามเอกสารแนบ

จึงเสนอมาเพื่อโปรดทราบและใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

สำนักวิชาการและแผนงาน
รับที่ 104
วันที่ - ๓ ก.พ. ๒๕๖๔
เวลา 11.29 น.

วณิกา น^๕

- ๑ ก.พ. ๒๕๖๔

(นางสาววนิดา กำเนิดเพ็ชร)
ผู้อำนวยการสำนักงานการเกษตรต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ททท

- มอช สอ. ไร่ปรังไค

วิจิตร ไร่ปรังไค

๒ ก.พ. ๖๔

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มอบ ☒ ผชช. ☒ กคร. ☒ กวต. ☒ กคป.
☒ ผทป. ☒ กคป.
☒ กคป.
เพื่อ ☒ ทราบ ☐ พิจารณาดำเนินการ
☐ ทราบ/ลงบันทึก ☐ รวบรวมดำเนินการ
☐ ทราบ/แจ้งเวียน ☐ เข้าร่วมประชุมแทน
☐ แจ้งเวียน/ทราบและถือปฏิบัติ
☐ แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ
☒ 15/2/2564

วิจิตร ไร่ปรังไค

(นายประดิษฐ์ ใจรังษี)

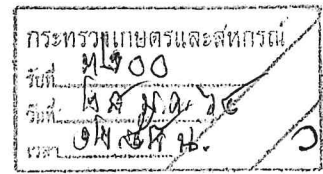
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน

วิจิตร ไร่ปรังไค

วิจิตร ไร่ปรังไค

วิจิตร ไร่ปรังไค

(นางปรียาภรณ์ สุภาพ)
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

ที่ นร ๐๔๐๒/๖๐๔๔๔

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มปี ๒๕๖๔

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๓๐๕/๗ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔

ด้วย กระทรวงการต่างประเทศได้รายงานสถานการณ์การเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มปี ๒๕๖๔ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น รวมทั้งประเด็นที่ไทยควรผลักดันและโอกาสความร่วมมือ ความละเอียดดังสำเนาหนังสือแนบท้าย

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีบัญชาให้ทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นาง นิชา หิรัญบุรณะ สุวรรณ

(นางนิชา หิรัญบุรณะ สุวรรณ)

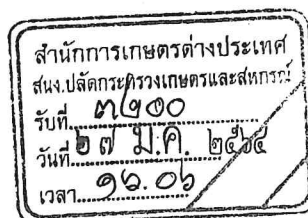
รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เสนอ สำนักการเกษตรต่างประเทศ

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๘๗๐

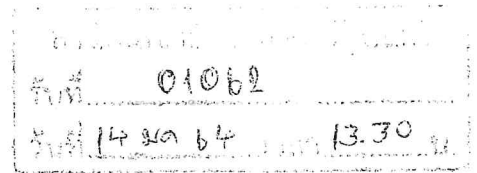
โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๔๓๗๘

(นางสาวขวัญเรือน มงคลสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการกองกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ กต ๑๓๐๕/๗

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มปี ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๓๐๕/๖๒๐ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๓

อนุสนธิหนังสือที่อ้างถึง รายงานการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นปี ๒๕๖๒ และแนวโน้มปี ๒๕๖๓ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอรายงานสถานการณ์การเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มปี ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. การเมือง

๑.๑ การเมืองภายในญี่ปุ่น

๑.๑.๑ พระราชวงศ์ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นมีความจำเป็นต้องประกาศเลื่อนการจัดพระราชพิธีสถาปนาเจ้าชายอากิชิโนะ พระอนุชาในสมเด็จพระจักรพรรดินารูฮิโตะ เป็นมกุฎราชกุมารแห่งญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการจากกำหนดเดิมวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงานและยกเลิกการจัดงานเลี้ยงเฉลิมฉลอง นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๔ สำนักพระราชวังอิมพีเรียลได้ประกาศยกเลิกหมายกำหนดการประจำปีของสมเด็จพระจักรพรรดินารูฮิโตะในการเสด็จออกมหาสมาคม ณ พระราชวังอิมพีเรียล เพื่อพระราชทานพรปีใหม่แก่ประชาชนญี่ปุ่นด้วย

๑.๑.๒ รัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ นายชูเกะ โยชิอิเดะ ได้เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ต่อจากนายอาเบะ ชินโซ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเป็นระยะเวลาถึง ๘ ปี แต่มีความจำเป็นลาออกจากตำแหน่งด้วยเหตุผลด้านสุขภาพ โดยการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองเป็นไปอย่างราบรื่น เนื่องจากนายชูเกะเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลของนายอาเบะ จึงทำให้ทิศทางการดำเนินนโยบายทั้งในประเทศและต่างประเทศของญี่ปุ่นไม่เปลี่ยนแปลงนัก และได้รับการตอบรับด้วยดีจากประชาชนญี่ปุ่น โดยรวมด้วยคะแนนนิยมสูงถึงร้อยละ ๗๕ อย่างไรก็ดี รัฐบาลของนายชูเกะต้องเผชิญความท้าทายในการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสฯ ในญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กอปรกับปัญหาการทุจริตในการบริหารงานในช่วงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายอาเบะและรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีของนายชูเกะบางคน ทำให้ในช่วงปลายปี ๒๕๖๓ คะแนนนิยมของคณะรัฐมนตรีของนายชูเกะลดต่ำลงกว่าร้อยละ ๕๐ ทั้งนี้ ในช่วงปี ๒๕๖๔ มีความเป็นไปได้ที่นายชูเกะจะประกาศยุบสภาและจัดการเลือกตั้งทั่วไป ก่อนการคัดเลือกหัวหน้าพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) ในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ และก่อนการสิ้นสุดวาระของสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งหากรัฐบาลของนายชูเกะประสบความสำเร็จในการควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ การเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมถึงการปฏิรูปหน่วยงานภาครัฐโดยการจัดตั้งทบวงดิจิทัล ก็จะเป็นผลงานที่ช่วยเรียกคะแนนนิยมคืนมาจากสาธารณชนในการเลือกตั้งครั้งต่อไปได้

๑.๒ การต่างประเทศ

๑.๒.๑ การส่งเสริมแนวคิดอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific: FOIP) นายกรัฐมนตรีชูเกะยังคงสานต่อนโยบายของอดีตนายกรัฐมนตรีอาเบะในการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาคผ่านการส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย เสรีภาพในการเดินเรือ และการค้าเสรี รวมถึงการเสริมสร้างความเชื่อมโยงและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูง และการยึดมั่นในสันติภาพ

/และเสถียรภาพ ...

และเสถียรภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศพันธมิตร โดยเฉพาะกับ กลุ่มประเทศ Quad (ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย และสหรัฐอเมริกา) ซึ่งญี่ปุ่นได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรี ต่างประเทศกลุ่ม Quad เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ และกับประเทศอื่น ๆ ที่มีค่านิยมพื้นฐานร่วมกัน นอกจากนี้ ญี่ปุ่นสนับสนุนการเชื่อมโยงระหว่างเอกสารมุมมองอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก (AOIP) กับหลักการของ FOIP ในการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล ความเชื่อมโยง การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

๑.๒.๒ การกระชับความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๘ - ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ นายชูกะได้เดินทางเยือนเวียดนามและอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการเดินทางเยือนต่างประเทศครั้งแรก ภายหลังจากเข้ารับตำแหน่ง สะท้อนถึงความสำคัญในลำดับต้น ๆ ของสองประเทศดังกล่าวในนโยบายต่างประเทศ ของญี่ปุ่นต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยนายชูกะได้เลือกที่จะประกาศนโยบายของญี่ปุ่นต่ออาเซียนที่ เวียดนามว่า อาเซียนเป็นทั้งหุ้นส่วนและมิตรประเทศที่มีสถานะเท่าเทียมกันกับญี่ปุ่น และญี่ปุ่นจะดำเนินการ ความร่วมมือกับอาเซียนในลักษณะ heart-to-heart ในการสนับสนุนซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งสะท้อนหลักการสำคัญของนโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่นสมัยรัฐบาลของนายทาเคโอะ ฟูกูดา นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีชูกะได้หารือทางโทรศัพท์กับผู้นำกว่า ๒๐ ประเทศเพื่อแสวงหาความร่วมมือในเรื่องการผลักดัน ความร่วมมือภายใต้แนวคิด FOIP ความร่วมมือเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ การฟื้นฟูทาง เศรษฐกิจ สถานการณ์ทะเลจีนใต้ คาบสมุทรเกาหลี รวมทั้งขอรับความเข้าใจและความร่วมมือในประเด็น การลักพาตัวโดยเกาหลีเหนือด้วย

๑.๒.๓ ความสัมพันธ์ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ การเสริมสร้างความเป็นพันธมิตรที่เข้มแข็งกับ สหรัฐฯ ยังคงเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินนโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่น โดยในห้วงปี ๒๕๖๓ ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ มีการปฏิสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้เดินทางเยือนญี่ปุ่น อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ และนายกรัฐมนตรีชูกะได้โทรศัพท์หารือกับนายโจ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดี สหรัฐฯ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และนายชูกะมีแผนจะเดินทางเยือนสหรัฐฯ ภายหลังจากเข้ารับตำแหน่ง ประธานาธิบดีสหรัฐฯ อย่างเป็นทางการของนายไบเดนด้วย ทั้งนี้ ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ยังคงดำเนินการความสัมพันธ์ ที่แน่นแฟ้นท่ามกลางการขยายอิทธิพลของจีนอย่างต่อเนื่องในภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการกระชับความร่วมมือ ด้านความมั่นคงทางทะเลและภายใต้แนวคิด FOIP ด้านเศรษฐกิจ สาธารณสุข เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๒.๔ ความสัมพันธ์ญี่ปุ่น - จีน ยังคงดำเนินในเชิงบวก โดยนายหวัง อี้ มนตรีแห่งรัฐ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนได้เยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ แม้ทั้งจีนและญี่ปุ่นจะคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศเป็นที่ตั้งในการดำเนินการความสัมพันธ์ แต่ทั้งสองประเทศยังคงมีประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงที่ขัดแย้งหรือมีท่าทีแตกต่างกัน โดยเฉพาะในกรณี พิพาทหมู่เกาะเซ็งกาคุ สถานการณ์ทะเลจีนใต้ และการประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงในฮ่องกงโดยรัฐบาลจีน ทั้งนี้ นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีจีนเคยมีกำหนดเยือนญี่ปุ่นช่วงต้นปี ๒๕๖๓ แต่ได้ถูกเลื่อนออกไปจากการแพร่ระบาดของ ไวรัสโควิด-๑๙

๑.๒.๕ ความสัมพันธ์ญี่ปุ่น - เกาหลีใต้ ยังคงถดถอย โดยในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ เกาหลีใต้ได้เริ่มกระบวนการนำทรัพย์สินที่ยึดจากเอกชนญี่ปุ่นตามคำตัดสินของศาลฎีกาเกาหลีใต้เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ กรณีหญิงบำเรอเกาหลีในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ไปขายทอดตลาด ซึ่งฝ่ายญี่ปุ่นเรียกร้องให้เกาหลีใต้ หลีกเลี่ยงการกระทำดังกล่าวเพื่อไม่ให้กระทบความสัมพันธ์ญี่ปุ่น - เกาหลีใต้ และได้ส่งผลให้นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ปฏิเสธการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดไตรภาคีจีน - ญี่ปุ่น - เกาหลีใต้ ครั้งที่ ๙ ที่เกาหลีใต้

๒. เศรษฐกิจ

๒.๑ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) คาดการณ์ว่า อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Real GDP) ของญี่ปุ่นในปี ๒๕๖๓ ติดลบร้อยละ ๕.๓ เนื่องจากได้รับผลกระทบ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ และคาดว่า Real GDP ญี่ปุ่นในปี ๒๕๖๔ จะปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๓

๒.๒ รัฐบาลญี่ปุ่นดำเนินนโยบายเพื่อกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเพื่อบรรเทาผลกระทบของสถานการณ์โควิด-๑๙ ได้แก่ (๑) การอนุมัติงบประมาณประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐๖.๖๑ ล้านล้านเยน (ประมาณ ๓๒ ล้านล้านบาท) (๒) การจัดตั้งทบวงดิจิทัล (Digital Agency) ในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ เพื่อประยุกต์ใช้ดิจิทัลในการปฏิบัติการดำเนินงานของภาครัฐ และการส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกให้เท่ากับศูนย์ภายในปี ๒๖๔๓ (๓) การส่งเสริมการลงทุนด้านนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูง (๔) การปฏิรูปภาคการเกษตร (๕) การกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวภายในประเทศ (๖) การกระชับความร่วมมือกับประเทศพันธมิตรสำคัญต่าง ๆ รวมทั้งการสนับสนุนยุทธศาสตร์ FOIP ในมิติเศรษฐกิจ และ (๖) การเดินทางเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันโอลิมปิกและพาราลิมปิกในช่วงฤดูร้อนในปี ๒๕๖๔ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนญี่ปุ่นและต่างประเทศในการชนะการต่อสู้กับสถานการณ์โควิด-๑๙

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

๓.๑ ไทยและญี่ปุ่นยังคงมีการปฏิสัมพันธ์ระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๓ นายโมเทกิ โทชิมิตสึ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการเยือนต่างประเทศครั้งแรกหลังเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว และรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้หารือกันทางโทรศัพท์ รวม ๓ ครั้ง ขณะที่รัฐบาลญี่ปุ่นมีแผนที่จะจัดให้นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเยือนไทยอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ แต่ได้ตัดสินใจยกเลิก เนื่องจากเป็นช่วงที่คาบเกี่ยวกับสถานการณ์การชุมนุมประท้วงในไทย ซึ่งสะท้อนว่าสถานการณ์และเสถียรภาพทางการเมืองของไทยเป็นข้อพิจารณาที่ญี่ปุ่นให้ความสำคัญ ทั้งนี้ ฝ่ายไทยได้ทบทวนให้นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเยือนไทยอย่างเป็นทางการตามช่วงเวลาที่เหมาะสมในปี ๒๕๖๔

๓.๒ สถานการณ์โควิด-๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับญี่ปุ่น รวมถึงการลงทุนของญี่ปุ่นในไทย โดยญี่ปุ่นได้พยายามผลักดันการเดินทางเข้าไทยของนักธุรกิจญี่ปุ่นทั้งผ่านช่องทางระยะยาว (กักตัว ๑๔ วัน) และระยะสั้น (แบบไม่กักตัว ๑๔ วัน) ซึ่งรัฐบาลไทยได้อำนวยความสะดวกให้นักธุรกิจญี่ปุ่นเดินทางเข้าไทยตามช่องทางระยะยาวตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓ รวมประมาณ ๗,๐๐๐ คน และยังคงอยู่ระหว่างการหาข้อสรุปกับรัฐบาลญี่ปุ่นในการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือช่องทางพิเศษ (Special Arrangement - SA) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ักธุรกิจและวิศวกรเทคนิคของญี่ปุ่นที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการช่วยการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทยและการตัดสินใจลงทุนในไทยของญี่ปุ่นในระยะต่อไป ขณะเดียวกันทั้งสองฝ่ายยังคงสานต่อความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สาธารณสุข การเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม การเสริมสร้างการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และเขตเศรษฐกิจอื่น ๆ ความร่วมมือด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) รวมทั้งความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและอาเซียน

๔. ประเด็นที่ไทยควรผลักดันและโอกาสความร่วมมือ

๔.๑ ด้านการเมือง โดยที่สถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้ผู้แทนระดับสูงของทั้งสองฝ่ายมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกัน และการจัดการประชุมภายใต้กลไกทวิภาคีที่มีอยู่จำเป็นต้องเลื่อนออกไปก่อน ทำให้พลวัตทางความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในภาพรวมชะลอตัวลงในปี ๒๕๖๔ ไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการรักษาพลวัตการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้แทนระดับสูง โดยเฉพาะการผลักดันการหารือทางโทรศัพท์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น และการผลักดันให้นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเยือนไทยในโอกาสแรกเมื่อสถานการณ์โควิด-๑๙ คลี่คลาย เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของญี่ปุ่นต่อเสถียรภาพทางการเมืองและความต่อเนื่องของนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย และหารือแนวทางส่งเสริมความร่วมมือในมิติใหม่ ๆ ภายหลังสถานการณ์โควิด-๑๙ รวมถึงสนับสนุนการดำเนินบทบาทอย่างสร้างสรรค์ของญี่ปุ่นในอนุภูมิภาคและภูมิภาค

๔.๒ ด้านเศรษฐกิจ

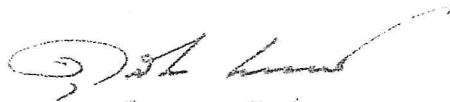
๔.๒.๑ ฝ่ายไทยควรเร่งรัดฝ่ายญี่ปุ่นในการจัดประชุมคณะกรรมการระดับสูงไทย - ญี่ปุ่น (I ILJC) ครั้งที่ ๕ เพื่อผลักดันและกำหนดนโยบายการดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการค้าเสรี การส่งเสริมการลงทุนของญี่ปุ่นในไทย ความร่วมมือด้าน SMEs และ Startups ที่ใช้นวัตกรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความร่วมมือด้านสาธารณสุข และการพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นอยู่ระหว่างการพิจารณาผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานร่วมของฝ่ายญี่ปุ่น ร่วมกับรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในฐานะประธานร่วมฝ่ายไทย

๔.๒.๒ ไทยควรรักษาความต่อเนื่องและส่งเสริมความเชื่อมั่นด้านการค้าและการลงทุนของภาคเอกชนญี่ปุ่นในไทยเพื่อให้เอกชนญี่ปุ่นยังคงเห็นไทยเป็นฐานการผลิตและความเชื่อมโยงในภูมิภาคที่สำคัญ โดยการพิจารณาแนวทางซึ่งจะตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของญี่ปุ่นในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของไทย โดยเฉพาะ (๑) การเร่งรัดกระบวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงความครอบคลุมและก้าวหน้าเพื่อหุ้นส่วนการค้าภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) (๒) การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนของญี่ปุ่นใน EEC และเขตเศรษฐกิจเป้าหมายที่สำคัญ (๓) การสนับสนุนและขยายการจัดตั้งสถาบันการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีของญี่ปุ่นในไทย (๔) การปรับปรุงกฎระเบียบด้านพิธีการศุลกากรและระบบภาษีนิติบุคคล รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานในประเทศให้ทันสมัยขึ้น (๕) การสร้างความชัดเจนและความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศไทยและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเฉพาะการกำหนดความชัดเจนต่อโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย ซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นให้ความสำคัญและพร้อมร่วมมือกับไทยและเมียนมา และโครงการเชื่อมโยงท่าเรือแหลมฉบังกับนานาชาติ ซึ่งรัฐบาลไทยอยู่ระหว่างการศึกษาและสนใจเชิญชวนญี่ปุ่นเข้าร่วมซึ่งญี่ปุ่นมองว่ามีความเข้าช้อนกัน (๖) การส่งเสริมให้ญี่ปุ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของไทยโดยกำหนดเงื่อนไขที่เอื้อต่อการเข้าร่วมของเอกชนญี่ปุ่น อาทิ การรับประกันความเสี่ยง และ (๗) การอำนวยความสะดวกการเดินทางเข้าไทยให้แก่ธุรกิจญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางระยะยาว และเร่งรัดการหาข้อสรุปการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือช่องทางพิเศษไทย - ญี่ปุ่น ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจำเป็นต้องทบทวนและปรับมาตรการของฝ่ายไทยให้เป็นที่ยอมรับได้มากขึ้น

๔.๓ ด้านอนุภูมิภาค/ภูมิภาค ไทยควรส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และสนับสนุนบทบาทของญี่ปุ่นในอนุภูมิภาคและภูมิภาค เพื่อเพิ่มคุณค่าทางความสัมพันธ์ในเชิงหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น โดยเฉพาะการเสริมสร้างความร่วมมือในกรอบ (๑) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในประเทศที่สาม (๒) ความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยการสอดประสานระหว่างกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - ญี่ปุ่น กับกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) โดยเฉพาะในด้าน การเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านความเชื่อมโยงที่มีคุณภาพ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งญี่ปุ่นจะเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขง - ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๓ ณ กรุงโตเกียว ในช่วงปลายปี ๒๕๖๔ โดยเสนอเป็นสถานที่จัดการประชุมสุดยอด ACMECS ควบคู่ด้วย (๓) ความร่วมมือในกรอบอาเซียน - ญี่ปุ่น ซึ่งไทยรับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานความสัมพันธ์ในปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ โดยเฉพาะการส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่าง AOIP กับ FOIP และการผลักดันการดำเนินความร่วมมือด้านความเชื่อมโยง ความมั่นคงทางทะเล การพัฒนาที่ยั่งยืน และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ และ (๔) การประสานท่าทีและแลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นภูมิภาคและประเด็นระหว่างประเทศที่สนใจร่วมกัน เช่น สถานการณ์คาบสมุทรเกาหลี รัสเซียไซเบอร์ ทะเลจีนใต้ การต่อต้านการก่อการร้าย และการปลดอาวุธนิวเคลียร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ เกษมพันธ์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ปรึกษาเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กรมเอเชียตะวันออก

กองเอเชียตะวันออก ๔

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๔๔๒

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๐๘